

DECIZIE

22 noiembrie 2023

mun. Chișinău

Completul de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție, pentru examinarea contestațiilor declarate împotriva deciziilor Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ion Malanciuc
Oxana Parfeni
Aliona Donos

cu participarea grefierului

Marcela Vitvițchi

examinând în ședință de judecată publică, cererea de contestare depusă de Ana Tipa împotriva Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor privind anularea deciziei nr. 47 din 31 iulie 2023 cu privire la candidatura Anei Tipa, candidată la funcția de membru în Consiliul Superior al Magistraturii și dispunerea reluării procedurii de evaluare a candidatei,

constată:

La 15 august 2023, Ana Tipa a depus cerere de contestare împotriva Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, solicitând anularea deciziei Comisiei de evaluare nr. 47 din 31 iulie 2023 cu privire la candidatura Anei Tipa, candidată la funcția de membru în Consiliul Superior al Magistraturii și dispunerea reluării procedurii de evaluare a candidatei.

În motivarea acțiunii a invocat că, și-a început activitatea în anul 2008, când a fost angajată în funcția de grefier la Judecătoria Telenești, funcție pe care a deținut-o până în 2013. În perioada 2013-2018, reclamanta a activat în calitate de grefier în cadrul Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău, iar în perioada 2018-2021, a activat în funcția de asistent judiciar în cadrul aceleiași instanțe judecătorești. Totodată, în perioada 2021-2023, reclamanta a urmat a cursurile de formare inițială a candidaților la funcția de judecător, fiind absolventă a Promoției a XV.

Reclamanta a menționat că, prin decizia Comisiei juridice, numiri și imunități a Parlamentului Republicii Moldova nr. CJ-06 43 din 24 martie 2022 s-a dispus inițierea concursului pentru selectarea candidaților la funcția de membru al

Consiliului Superior al Magistraturii. Respectiv, la 02 mai 2023, a depus la Comisia juridică, numiri și imunități a Parlamentului Republicii Moldova cererea privind admiterea la concursul pentru selectarea candidaților la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii, iar dosarul cu toate actele aferente a fost expediat Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor pentru inițierea și desfășurarea procedurii de evaluare.

Reclamanta a notat că la 18 mai 2023, Comisia de evaluare i-a trimis o solicitare pentru completarea și depunerea până la 25 mai 2023, a declarației de avere și interese personale pentru ultimii cinci ani, pe care a transmis-o Comisiei de evaluare în termen. La 16 iunie 2023, Comisia de evaluare i-a trimis o solicitare de clarificare a informațiilor, care conținea șapte întrebări, inclusiv 51 subîntrebări și 37 solicitări de documente suplimentare, la care a răspuns în termen. La 28 iunie 2023, Comisia de evaluare a trimis candidatei a doua rundă de 10 întrebări, inclusiv 20 subîntrebări și o nouă solicitare de documente suplimentare, pentru a elucida unele aspecte apărute în timpul evaluării, la care a răspuns la 06 iulie 2023. Iar, la 19 iulie 2023 a fost audiată public în fața Comisiei de evaluare și a răspuns la toate întrebările formulate de membrii Comisiei.

Reclamanta a invocat că prin decizia Comisiei de evaluare nr. 47 din 31 iulie 2023 s-a decis, că Ana Tîpa nu corespunde criteriilor de integritate, întrucât s-au constatat dubii serioase cu privire la respectarea de către candidată a criteriilor de integritate etică și financiară cu referire la nedepunerea declarației de avere și interese personale pentru perioada aflării în concediu în 2014 - 2016 și a declarației anuale pentru 2019, care nu au fost atenuate de candidată și, astfel, nu promovează evaluarea.

Reclamanta a menționat că decizia Comisiei de evaluare nr. 47 din 31 iulie 2023 este un act administrativ defavorabil reclamantei, fiind astfel privată de dreptul și posibilitatea de a participa la concursul pentru selectarea candidatului la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii din partea Parlamentului.

Prin prezenta acțiune, reclamanta a invocat că revendică apărarea pe calea controlului judecătoresc a unui drept în sensul art. 17 din Codul administrativ, și anume, dreptul la carieră și dreptul de a fi aleasă în calitate de membru a Consiliului Superior al Magistraturii, fiind o varietate a acțiunii în obligare.

Reclamanta a comunicat că a recepționat decizia Comisiei de evaluare la 10 iulie 2023, astfel că, acțiunea înaintată la 15 august 2023, este depusă cu respectarea termenului legal.

Reclamanta a subliniat că decizia Comisiei de evaluare este neîntemeiată, iar reclamanta are dreptul la o decizie favorabilă, deoarece decizia contestată este viciată în special din punct de vedere a proporționalității, interpretării greșite a noțiunilor juridice nedefinite și egalității de tratament.

Cu referire la constatările Comisiei de evaluare privind nedepunerea declarațiilor pentru perioada aflării în concediu 2014 – 2016, nedepunerea declarației anuale pentru 2019 și omisiunile din declarații anuale, reclamanta a specificat că desconsideră aceste constatări și concluzii, or aceste omisiuni admise

de reclamantă nu sunt de natură să contureze existența unor „dubii serioase și grave” în privința integrității etice și financiare a reclamantei.

Astfel, după cum a explicat și în cadrul ședinței Comisiei de evaluare, la 03 aprilie 2017, la reîncadrarea în funcția publică de grefier, i-a fost comunicat faptul că urmează să depună declarație de avere și interese în termen de 30 de zile de la reîncadrare, fără a-i fi comunicat faptul că declarația urmează să fie depusă pentru întreaga perioadă de suspendare din funcție. Mai mult, angajatul instanței responsabil de colectarea declarațiilor de avere și interese personale, nu i-a explicat că declarația urmează să cuprindă întreaga perioadă de aflare a reclamantei în concediu de îngrijire a copilului, însă după studierea în detaliu a legislației pertinente, a constatat că la reîncadrare în funcție, urma să depună declarația de avere și interese pentru întreaga perioadă de aflare în concediul de îngrijire a copilului.

Reclamanta a indicat că constatările Comisiei de evaluare le consideră eronate, având la bază frânturi din declarațiile făcute de reclamantă în cadrul audierilor publice. Or, datorită fluxului de cadre, grefierii și asistenții se bucurau de mai puțină atenție din partea persoanei responsabile de verificarea, completarea și depunerii declarațiilor de avere și interese, deși norma legală impune în sarcina persoanei responsabile de a verifica corectitudinea informațiilor incluse de subiecții declarării în declarații, în special, obligația de a verifica faptul dacă subiectul declarării a inclus toate veniturile obținute în perioada raportării. Prin urmare, depunerea declarației de avere și interese personale pentru o perioadă incorectă, a reprezentat o omisiune neintenționată a reclamantei, dar nu o faptă comisă cu vinovăție. Astfel, dacă candidatul supus evaluării prezintă argumente și explicații logice Comisiei, veridice contextului social-economic al Republicii Moldova, atunci probabilitatea că un fapt a fost într-un fel sau altul balansează, iar orice dubiu trebuie tratat în favoarea candidatului, și acesta este un principiu înrădăcinat în idea statului de drept.

De asemenea, reclamanta a invocat că Comisia de evaluare cu derogare de la principiile egalității și legalității, a considerat că această omisiune constituie o încălcare și a aplicat duble standarde în privința reclamantei. Astfel, într-o decizie a Comisiei de evaluare s-a concluzionat că deși nedepunerea a trei declarații anuale reprezintă o încălcare a regimului juridic al declarării averii și a intereselor personale și, prin urmare, afectează integritatea etică și financiară a candidatei, încălcarea respectivă nu atinge nivelul de gravitate pentru a echivala cu necorespunderea candidatei cu criteriile de integritate etică și financiară. Iar, în decizia emisă în privința reclamantei, Comisia de evaluare nici nu a examinat prin prisma avantajelor sau beneficiilor, care le-ar fi avut Ana Tîpa prin nedepunerea declarațiilor nominalizate, și nu a motivat de ce în cazul candidatei încălcarea atinge nivelul de gravitate pentru a echivala cu necorespunderea candidatei cu criteriile de integritate etică și financiară.

Reclamanta a indicat că legea nu definește conținutul conceptului semnificativ „dubii serioase”, nou pentru sistemul de drept național, astfel că Comisia de evaluare are o marjă largă de apreciere a situațiilor de fapt pe care să le catalogheze în deciziile sale ca fiind „dubii serioase” în privința criteriilor de integritate a unui candidat. Totuși, marja de apreciere a Comisiei de evaluare nu poate fi absolută și

este limitată de prevederile art. 16 și art. 137 alin. (1) din Codul administrativ. Comisia de evaluare a reținut succint că în acțiunile candidatei este o încălcare gravă a regulilor de etică și conduită profesională, însă, aceste concluzii sunt eronate și contrare propriei practici a Comisiei de evaluare.

Referitor la constatarea Comisiei de evaluare privind nedepunerea declarației anuale pentru 2019, reclamanta a menționat că, în răspunsurile expediate Comisiei a explicat că, a fost în concediu medical în perioada 23 martie 2020 - 27 martie 2020 și, din cauza stării de urgență instituite la 17 martie 2020, nu a avut posibilitatea de a accesa semnătura electronică a rămas la locul de muncă, iar după ce a revenit la muncă, la 16 mai 2020, a încercat de mai multe ori să depun declarația anuală, dar nu a reușit, deoarece, programul mergea destul de lent, i-a arătat că a semnat declarația finală și că declarația anuală a fost încărcată, iar apoi pagina s-a închis. Văzând că datele erau păstrate atunci când a încercat din nou să completeze declarația, nu a insistat să o completeze în mod repetat.

Reclamanta a comunicat că în ședința de audiere, a reiterat Comisiei de evaluare că nu a primit o confirmare electronică că declarația anuală a fost primită, lucru pe care l-a considerat o eroare de sistem, dar nici nu a verificat Registrul declarațiilor de avere și interese, fapt ce se confirmă inclusiv și prin răspunsul oferit de Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică. În decizia Comisiei de evaluare s-a invocat că această omisiune întrunește elementele constitutive ale contravenției prevăzute de art. 330² alin. (2) din Codul contravențional.

Referitor la existența dubiilor în privința integrității financiare, reclamanta a precizat că la caz nu sunt venituri secundare interzise, evaziune fiscală sau spălare de bani, or suma de 4000 euro, primită cu titlu de donație în anul 2013, nu reprezintă o sursă de venit impozabilă din punct de vedere fiscal, nu urma a fi declarată, respectiv nu poate constitui obiect al evaziunii fiscale.

Reclamanta a indicat că Comisia de evaluare nu avea nici un motiv să pună la îndoială tranzacția judiciară încheiată între reclamantă și fostul ei soț, or tranzacția respectivă a fost încheiată de părți cu respectarea principiului autonomiei de voință și în baza consimțământului liber exprimat al foștilor soți. Astfel, din inițiativă proprie a prezentat Comisiei de evaluare tranzacția de împăcare confirmată de instanță din care rezultă sumele de 10000 euro și, respectiv, 4000 euro. Conform contractului de donație din 17 ianuarie 2013, Tipa Anton a donat reclamantei suma de 4000 euro, ulterior achitată în contul companiei de construcții S.R.L. „Artur-Protect Plus”, conform contractului de investiții în construcția spațiului locativ nr. 01-1/2012 din 12 decembrie 2012. Iar, tranzacția de împăcare din 07 mai 2019 a fost încheiată în scopul soluționării litigiului care avea ca obiect partajul proprietății comune în devălmășie, inclusiv partajul datoriilor comune. Conform pct. 5, s-a atribuit subsemnatei sulta bănească în mărime de 10000 euro pentru cota parte din proprietate comună. Potrivit pct. 6, s-a constatat că suma de 4000 euro constituie un drept/obligație personală a subsemnatei.

Astfel, reclamanta a invocat că suma de 4000 euro donată de tatăl său, a fost achitată în contul companiei de construcții și la acel moment, a considerat, prin

interpretarea legii, că nu trebuie să declare banii primiți cu titlu de donație, ci doar bunul pe care l-a achiziționat în cele din urmă cu acești bani.

Cu referire la pretensele neconsecvențe invocate de Comisie referitor la explicațiile privind sumele respective, a mai menționat că suma de 10000 euro a fost declarată în modul corespunzător, iar în ședința publică a explicat faptul că nu a urmat scopul să ascundă suma de 4000 euro. Or, partajul proprietății și datoriilor comune, cu atribuirea în proprietatea Anei Tipa a sultei bănești în mărime de 10000 euro s-a efectuat cu luarea în considerare inclusiv a sumei de 4000 euro. Mai mult, nedeclararea donației în mărime de 4000 euro nu afectează în nici un mod integritatea financiară a reclamantei, în condițiile în care, după primirea donației, nu avea obligația de a achita careva impozite față de stat.

De asemenea, reclamanta a notat că decizia emisă de Comisia de evaluare, contrar prevederilor art. 21 din Codul administrativ, nu întrunește cerințele de legalitate procedurală și substanțială, iar circumstanțele constatate denotă dreptul candidatului la o decizie de evaluare favorabilă din acest punct de vedere. De altfel, Comisia de evaluare nu a efectuat o analiză și motivare a scopului legitim a deciziei emise. Comisia este liberă să-și aleagă scopurile sau scopul legitim, însă acest fapt trebuie să rezulte din conținutul deciziei și confirmat din actele dosarului administrativ.

Făcând referire la prevederile art. 29 alin. (2) lit. b) din Codul administrativ, reclamanta a invocat că Comisia de evaluare nu a efectuat această analiză la caz, și anume nu a analizat alternativele de reglementare a cazului individual care să îndeplinească scopul de reglementare în același mod. Astfel, participarea reclamantei la alegeri pentru funcția de membru în Consiliul Superior al Magistraturii cu constatările unor probleme minore plasate în spațiul public și care fac parte din realitățile sociale ale Republicii Moldova, reieșind și din modificarea constantă a legislației naționale, ar fi fost o măsură mai blândă pentru atingerea scopurilor dorite.

Reclamanta a notat că, excluderea dreptului reclamantei de a fi candidată la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii antrenează după sine nu doar o ingerință, dar o anulare improprie a dreptului de fi ales în această funcție. Iar, scopul încrederii în justiție poate fi realizat prin mijloace complexe, dar în niciun caz prin reducerea la zero a ideii de alegeri libere, transparente și în condiții de concurență în funcțiile de membru al Consiliului Superior al Magistraturii și organelor acestuia.

Reclamanta a invocat că încălcarea principiului contradictorialității de către Comisia de evaluare, se confirmă și prin aceea că, reclamantei nu i-au fost puse la dispoziție actele care au fost dobândite ex officio de Comisie. Mai mult, Comisia de evaluare nici în decizia emisă nu a făcut trimitere expresă la pretensele acte/răspunsuri eliberate de alte autorități publice.

Cu referire la realizarea dreptului discreționar al Comisiei, a subliniat că decizia luată în mod discreționar, trebuie să fie una optimă, să corespundă finalității actului, sensului legislației în vigoare, principiilor generale ale dreptului intern și internațional, drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, deci să corespundă

scopului urmărit, care alcătuiește esența „dreptului discreționar”, a cărui realizare se efectuează cu respectarea principiilor legalității, oportunității și a echității. Prin urmare, Comisia de evaluare era obligată prin lege să își exercite discreția și să argumenteze modul în care și-a realizat acest drept. Astfel, Comisia de evaluare are doar o discreție procedurală, care se referă la investigarea și clarificarea stării de fapt din oficiu, fapt care nu implică atribuirea actului administrativ individual la cel discreționar.

La caz, reclamanta a invocat că, decizia nr. 47 din 31 iulie 2023 este neîntemeiată și nemotivată.

La 26 septembrie 2023, Comisia independentă de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor a depus referință, prin care a solicitat respingerea cererii de contestare înaintate de Ana Tîpa.

În motivarea referinței, pârâta a invocat că decizia Comisiei nr. 47 din 31 iulie 2023 este legală și nu încalcă drepturile și interesele legale ale reclamantei, iar procesul de evaluare a unui candidat parcurge etapele succesive, prevăzute de art. 9-12 din Legea nr. 26/2022.

Așadar, în speță Comisia de evaluare și a executat cu diligență și bună-credință toate obligațiile. În particular, atunci când a constatat anumite neclarități, Comisia a oferit reclamantei posibilitatea de a le elucida, prin prezentarea datelor și informațiilor suplimentare. Procesul de evaluare a integrității, dar și decizia, nu afectează statutul profesional al candidatei.

Pârâta a notat că concluziile Comisiei de evaluare sunt în conformitate și în spiritul Legii nr. 26/2022. Astfel, în urma evaluării integrității etice și financiare a candidatului, în baza datelor și informațiilor primite de la candidat și terți, Comisia de evaluare constată dacă există sau nu dubii serioase privind conformitatea candidatului cu criteriile legale de integritate, dar nu constată existența sau lipsa conformității candidatului cu criteriile de integritate.

Pârâta a indicat că legea de interpretare expres stabilește că Comisia de evaluare nu este o autoritate publică și, respectiv, activitatea acesteia nu este guvernată de Codul administrativ. Prin urmare, nu sunt aplicabile prevederile art. 16, 21, 29, 43, 137, 141 din Codul administrativ, invocate de către reclamantă.

A indicat că, oportunitatea deciziei nu poate fi obiect al controlului judiciar, iar în aprecierea sa, Comisia de evaluare nu depinde de constatările altor organe cu competențe în domeniul respectiv.

Pârâta a notat că Comisia de evaluare a indicat că funcționează în baza Legii nr. 26/2022 și a Regulamentului propriu de organizare și funcționare, aprobat de către aceasta, și nu în conformitate cu Codul administrativ; iar judecarea cererilor de contestate împotriva deciziilor Comisiei are loc în conformitate cu procedura prevăzută de Cartea a Treia din Codul administrativ. Prin urmare, prevederile din celelalte cărți ale Codului administrativ nu sunt aplicabile.

De asemenea, a notat că noțiunea de „dubiu serios” nicidecum nu se referă la o marjă largă de apreciere a situațiilor de fapt pe care să le catalogheze în deciziile sale ca fiind „dubii serioase” în privința criteriilor de integritate a unui candidat. Mai

mult, în decizia sa nr. 42 din 06 aprilie 2023 (pct. 133 și 134), Curtea Constituțională a analizat noțiunea de dubiu serios, constatând caracterul constituțional al acesteia, ca și noțiunile „grav”, „reprobabil” și „inexplicabil”.

Pârâta a invocat că deși pretinde aplicarea discriminatorie a Legii nr. 26/2022, reclamanta nu invocă concret cazurile în care Comisia ar fi aplicat legea într-un mod discriminatoriu. Totuși, soluția Comisiei vis-a-vis de fiecare candidat au fost adoptate conform circumstanțelor concrete ale fiecărui caz.

La fel, a indicat că este irelevant faptul invocat de reclamantă precum că nu i s-a explicat/comunicat faptul că declarația urmează să fie depusă pentru întreaga perioadă de suspendare din funcție. Or, legislația Republicii Moldova este publică și obligatorie, astfel că, nimeni nu se poate acoperi de răspundere prin necunoașterea legii. Mai mult, însăși reclamanta a confirmat ulterior că a înțeles conținutul legislației relevante după studierea în detaliu a legislației pertinente. Astfel, reclamanta avea posibilitatea din start de a studia legea pertinentă pentru a asigura conformarea cu cerințele acesteia.

Pârâta a notat că este neîntemeiată poziția reclamantei precum că prevederile Legii nr. 133/2016 impun persoanei responsabile de colectare a declarațiilor, obligația de a verifica corectitudinea informațiilor incluse de subiecți în declarații, or responsabilitatea pentru depunerea în termen a declarației, precum și pentru veridicitatea și deplinătatea informațiilor o poartă persoana care o depune.

Totodată, reclamanta a specificat că, legea expres și clar oferă o listă exhaustivă a alternativelor care pot fi urmate de către Comisie în urma evaluării unui candidat, după cum urmează: promovarea evaluării sau nepromovarea evaluării. Alte soluții mai blânde, așa cum pretinde reclamanta, nu sunt prevăzute de Legea nr. 26/2022.

Pârâta a invocat că este inadmisibilă cerința din cererea de chemare în judecată a reclamantei, prin care s-a solicitat anularea decizia nr. 47 din 31 iulie 2023 privind candidatura Anei Tipa, pe motiv că instanța de judecată este în drept să dispună reevaluarea candidatului în cazul admiterii cererii de contestare, însă nu este în drept să anuleze decizia contestată.

În ședința de judecată, reclamanta Ana Tipa și reprezentanții acesteia, avocații Rodion Tocan și Marian Bucătaru au susținut cererea de contestare, solicitând admiterea acesteia, pe motivele de fapt și de drept invocate în cerere. Suplimentar, au indicat că Comisia de evaluare a manifestat un comportament diferențiat spre deosebire de cele stabilite prin deciziile nr. 39, 11, 40 sau 51 adoptate de Comisia de evaluare ca final al evaluării altor candidați, care au promovat evaluarea.

În ședința de judecată, reprezentanții Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, avocații Roger Gladei și Valeriu Cernei, au susținut argumentele invocate în referința depusă, solicitând respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiate.

Audiind argumentele participanților la proces în susținerea pretențiilor formulate și obiecțiile înaintate, ținând cont de probele administrate și de legislația pertinentă, Completul de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție, pentru examinarea contestațiilor declarate împotriva deciziilor Comisiei

independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor stabilește următoarele.

Prin decizia nr. 47 din 31 iulie 2023 cu privire la candidatura Anei Tipa, candidată la funcția de membru în Consiliul Superior al Magistraturii, în temeiul art. 8 alin. (1), (2) lit. c), alin. (4) lit. a) și alin. (5) lit. b) și art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022, Comisia a decis că candidata nu întrunește criteriile de integritate întrucât s-au constatat dubii serioase cu privire la respectarea de către candidată a criteriilor de integritate etică și financiară și, astfel, nu promovează evaluarea.

La 15 august 2023, Ana Tipa a depus cerere de contestare împotriva Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, solicitând anularea deciziei Comisiei de evaluare nr. 47 din 31 iulie 2023 cu privire la candidatura Anei Tipa, candidată la funcția de membru în Consiliul Superior al Magistraturii și dispunerea reluării procedurii de evaluare a candidatei.

Conform art. 14 alin. (1) din Legea privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 26 din 10 martie 2022, decizia Comisiei de evaluare poate fi contestată de către candidatul evaluat în termen de 5 zile de la data recepționării de către acesta a deciziei motivate, fără respectarea procedurii prealabile.

În acest context, se reține că decizia Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 47 din 31 iulie 2023 a fost recepționată de către Ana Tipa la data de 10 august 2023, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele cauzei (f.d. 24).

Ținând cont de prevederile art. 14 alin. (1) din Legea privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 26 din 10 martie 2022, cererea de contestare urma a fi depusă în termen de 5 zile de la data recepționării de către candidat a deciziei motivate, la caz, 15 august 2023.

Respectiv, Completul de judecată special conchide că cererea de contestare depusă de Ana Tipa este admisibilă, deoarece reclamanta s-a conformat prevederilor legale, depunând prezenta cerere la 15 august 2023, în interiorul termenului prevăzut de lege, la Curtea Supreme de Justiție.

Cu referire la cadrul normativ aplicabil, Completul de judecată special reține că potrivit art. 1 din Legea nr. 26 din 10 martie 2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, prezenta lege reglementează raporturile juridice aferente procedurii de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii, al Consiliului Superior al Procurorilor, precum și a candidaților la funcția de membru în organele specializate ale acestora, ca etapă obligatorie a procesului de selectare a candidaților și de alegere sau numire a acestora în funcțiile respective.

În conformitate cu art. 4 din Legea nr. 26 din 10 martie 2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, comisia de evaluare are independență funcțională și autonomie decizională față de orice persoane fizice sau juridice, indiferent de forma juridică de organizare a acestora, inclusiv față de fracțiunile politice și partenerii de dezvoltare care au participat la desemnarea membrilor acesteia.

În activitatea sa, Comisia de evaluare se conduce de Constituția Republicii Moldova, de prezenta lege și de alte acte normative ce reglementează domeniile conexe activității sale. Comisia de evaluare funcționează în baza regulamentului propriu de organizare și funcționare, aprobat de către aceasta.

Potrivit art.14 alin.(6) din Legea nr. 26 din 10 martie 2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, cererea de contestare a deciziei Comisiei de evaluare se judecă în conformitate cu procedura prevăzută în Codul administrativ, cu excepțiile stabilite prin prezenta lege, și nu are efect suspensiv asupra deciziilor Comisiei de evaluare, alegerilor sau concursului la care participă candidatul respectiv.

În conformitate cu art.(1) alin.(1) din Codul administrativ, legislația administrativă reprezintă cadrul juridic principal prin care se asigură reglementarea raporturilor administrative la îndeplinirea activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia.

Potrivit art.2 alin.(2) din Codul administrativ, anumite aspecte ce țin de activitatea administrativă privind domenii specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară și nu contravine principiilor prezentului cod.

Astfel, Completul de judecată special al Curții Supreme de Justiție relevă că în preambulul Legii nr. 26 din 10 martie 2022, legiuitorul a indicat că prezenta lege a fost adoptată în vederea sporirii integrității viitorilor membri ai Consiliului Superior al Magistraturii, ai Consiliului Superior al Procurorilor și ai organelor specializate ale acestora, precum și în vederea sporirii încrederii societății în activitatea organelor de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, dar și, în general, în sistemul justiției.

Prin urmare, evaluarea candidaților pentru funcțiile de membru în organele enumerate în art. 2 alin. (1) din Legea nr. 26 din 10 martie 2022 este prin natura sa un domeniu specific de activitate în sensul art. 2 alin. (2) din Codul administrativ. Și, deși Codul administrativ instituie o procedură administrativă și de contencios administrativ uniformă, totuși, conform art. 2 alin. (2) din Codul administrativ, anumite aspecte pot fi reglementate prin norme legislative speciale.

Conform art. 10 alin. (1) din Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative, legea organică este actul normativ care reprezintă o dezvoltare a normelor constituționale și poate interveni în domeniile expres prevăzute de Constituție.

Iar, art. 7 alin. (3) din Legea sus citată, prevede că în cazul în care între două acte normative cu aceeași forță juridică apare un conflict de norme, se aplică prevederile ultimului act normativ adoptat, aprobat sau emis, cu excepția situațiilor prevăzute la art.5 alin.(3) și (4).

Astfel, atât Legea nr. 26 din 10 martie 2022, cât și Codul administrativ sunt legi organice, însă prima este una specială. Respectiv, prioritate are Legea nr. 26 din 10 martie 2022, însă aceasta nu exclude aplicarea Codului Administrativ, în măsura în care legea specială nu conține norme care să reglementeze un anumit aspect. Or, excluderea integrală de la aplicare a Codului administrativ este imposibilă din punct de vedere al rolului central și legăturii organice a Codului administrativ cu domeniile/subdomeniile dreptului administrativ.

Respectiv, Completul de judecată special nu poate reține argumentul reprezentanților Comisiei de evaluare privind neaplicarea cărților I și II din Codul administrativ la examinarea cauzelor pendinte pe rolul Curții Supreme de Justiție. În același timp, Completul de judecată special relevă că prin aplicarea prevederilor Codului administrativ nu pot fi denaturate reglementările legii speciale nr. 26 din 10 martie 2022, după cum încearcă să invoce reprezentanții reclamantei. Or, prevederile Codului administrativ urmează a fi aplicate în măsura în care nu contravin Legii speciale nr. 26 din 10 martie 2022.

Cu referire la consecințele juridice a deciziei Comisiei de evaluare, Completul special de judecată reține că existența unui act de constatare a lipsei de integritate a unui judecător sau procuror este incompatibilă cu deținerea în continuare a funcției.

În același timp, potrivit art. 13 alin. (6) din Legea privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 26 din 10 martie 2022, decizia privind nepromovarea evaluării constituie temei juridic pentru neadmiterea candidatului la alegeri sau concurs. Careva alte consecințe juridice, în afara celor menționate expres în lege, nu sunt stipulate la moment.

La fel, prin Avizul nr. 1069/2021 din 13 decembrie 2021, Comisia de la Veneția și Direcția Generală au conchis că proiectul de lege revizuit arată clar că rezultatele evaluării integrității nu vor avea niciun efect asupra carierei candidatului.

Astfel, Completul special de judecată respinge alegația reclamantei că o eventuală decizie de nepromovare ar echivala cu o constatare că persoana nu e integră. Or, în cazul dat persoana ar urma să fie eliberată imediat din funcție sau supusă unei altei sancțiuni disciplinare destul de grave, fapt care nu e prevăzut de reglementările actuale, după cum s-a menționat *supra*.

Cu referire la marja de apreciere (dreptul discreționar) a Comisiei, Completul de judecată special reține că prin Avizul nr. 1069/2021 din 13 decembrie 2021, la pct. 11, Comisia de la Veneția și Direcția Generală observă că integritatea personală a membrilor care constituie Consiliile Superioare (de judecători și procurori) este un element esențial al naturii unor astfel de organe; asigură încrederea cetățenilor în instituțiile de justiție – încredere în magistrați și în

integritatea acestora. Într-o societate care respectă valorile fundamentale ale democrației, încrederea cetățenilor în acțiunea Consiliilor Superioare depinde foarte mult, sau esențial, de integritatea personală și de competența și credibilitatea apartenenței sale.

Comisia de la Veneția și Direcția Generală și-au exprimat anterior opinia, în alte contexte, că situațiile critice din domeniul justiției, ca niveluri extrem de ridicate de corupție, pot justifica soluții la fel de radicale, precum un proces de verificare a judecătorilor în funcție. În cele din urmă, ține de competența autorităților moldovenești să decidă dacă situația predominantă în sistemul judiciar moldovenesc creează o bază suficientă pentru a supune toți judecătorii și procurorii, precum și membrii CSM și CSM, la evaluări extraordinare de integritate.

Pe lângă preambulul Legii nr. 26 din 10 martie 2022, menționat *supra*, Completul de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție mai consideră necesară să menționeze și că, potrivit Obiectivului 1.2. din Direcția strategică I „Consolidarea integrității și responsabilității în sectorul justiției” din Legea pentru aprobarea Strategiei privind asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022–2025 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia nr. 211 din 06 decembrie 2021,

”Identificarea unor pârghii eficiente de întărire a independenței judecătorilor și a procurorilor urmează a fi corelată cu creșterea responsabilității și integrității acestora. Responsabilitatea și integritatea sunt printre principalele elemente de asigurare a încrederii cetățenilor în sistemul justiției și de garanție a derulării unor proceduri echitabile. Dezvoltarea și promovarea unei culturi a integrității judiciare constituie un element important în prevenirea corupției care este una dintre principalele amenințări în adresa societății și funcționării statului de drept.

În prezent, potrivit sondajelor realizate, corupția și lipsa de integritate în sistemul judecătoresc sunt percepute de publicul larg la un nivel înalt. În Raportul privind al patrulea ciclu de evaluare a Moldovei, GRECO este profund îngrijorat de indicii potrivit cărora în funcția de judecător sunt numiți candidați care prezintă riscuri de integritate.

Comisia Internațională a Juriștilor, în Raportul misiunii de evaluare din 2018, accentuează importanța faptului ca corupția în sistemul judecătoresc să fie combătută prin măsuri ferme și, în mod prioritar, în deplină armonie cu principiile statului de drept și drepturile omului. Aceasta este îngrijorată de faptul că multe investigații penale par să fie concentrate mai degrabă pe suprimarea opoziției sau prevenirea părerilor disidente în sistemul judecătoresc decât pe eradicarea reală a corupției.

Este esențial ca actorii din cadrul sistemului justiției, individual și în colectiv, să respecte și să onoreze funcția deținută ca fiind un mandat public și să depună efort pentru a spori și menține încrederea publicului în sistem”.

În continuare, în recentul său Aviz nr. 24(2021) privind Evoluția Consiliilor Justiției și rolul acestora în sisteme judiciare independente și imparțiale, CCJE reamintește (parag. 34) că procesul de selecție a membrilor unui Consiliu, inclusiv

posibile campanii de către candidați ar trebui să fie transparente și să se asigure că calificările candidaților, în special imparțialitatea și integritatea acestora sunt verificate. În opinia Comisiei de la Veneția și a Direcției Generale, ar trebui făcută o distincție între verificarea membrilor în exercițiu și „pre-verificarea” candidaților pentru o poziție în aceste organisme. Ca o chestiune de principiu, securitatea pe termen determinat al mandatelor membrilor organelor (constituționale) are scopul de a asigura independența acestora față de presiunile externe. Măsurile care ar periclita continuitatea calității de membru și ar interfera cu securitatea mandatului membrilor acestei autorități (vetting) ar ridica suspiciunea că intenția din spatele acestor măsuri ar fi de a influența deciziile acestora și, prin urmare, ar trebui privite ca o măsură de ultimă oră. Controalele de integritate care vizează candidații la funcția de CSM, SCP și organele lor specializate reprezintă un proces de filtrare și nu un proces de verificare judiciară și, ca atare, pot fi considerate, dacă sunt implementate corespunzător, că ating un echilibru între beneficii a măsurii, în ceea ce privește contribuția la încrederea justiției, și posibilele efecte negative ale acesteia.

De asemenea, Completul de judecată special consideră relevant că în pct. 50 din Avizul din 14 martie 2023, Comisia de la Veneția și DGI au indicat că sunt la curent cu faptul că proiectul articolului 12 reflectă articolul 8 din Legea nr. 26/2022, care reglementează procedura de pre-vetting a candidaților la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii și al Consiliului Superior al Procurorilor. Totuși, ceea ce se permite cu scopul examinării candidaților, nu neapărat se permite în vederea evaluării extraordinare a judecătorilor și procurorilor în funcție, mizele sunt mai mari pentru ei și pentru stabilitatea ordinii juridice în general. Deși criteriile pentru pre-vetting pot fi relativ flexibile și bazate pe o evaluare globală a integrității candidaților, a antecedentelor, a relațiilor etc., destituirea unui judecător sau a unui procuror numit în funcție într-un mod legal trebuie să fie justificată cu referința mai precisă la o conduită inadecvată, care ar trebui să fie mai bine definită de lege.

În aceeași ordine de idei, potrivit opiniei *amicus curiae* a Comisiei de la Veneția, conceptul de evaluare a integrității implică implementarea unui proces de mecanisme care vizează garantarea celor mai înalte norme în materie de conduită și de integritate financiară solicitate pentru accederea în funcția publică. Într-un sistem de control prealabil al integrității, decizia de a nu recruta un candidat poate fi justificată în cazul unei simple îndoieli pe baza unei evaluări a riscurilor. Totuși, decizia de nepromovare a evaluării unui candidat trebuie legată de un indiciu de ilegalitate, cum ar fi averea inexplicabilă, chiar dacă nu se poate dovedi dincolo de orice îndoială că această avere provine din surse ilegale (a se vedea CDL-AD(2022)011, § 9-10).

În Avizul său, Comisia de la Veneția și Direcția Generală au mai notat că Comisia de evaluare emite un raport negativ atunci când are „dubii serioase” cu privire la comiterea de către judecător sau un procuror a unor încălcări. Această normă presupune că concluziile CE nu stabilesc vinovăția persoanei vizate, nici nu atrag direct răspunderea penală, ceea ce ar necesita cel mai probabil un alt standard

de probă (mai înalt). Într-o anumită măsură, această structură reduce potențialul unui conflict dintre constatările Comisiei de evaluare și ale altor organe administrative sau judiciare, menționate anterior.

De asemenea, Curtea Constituțională la parag. 120 din decizia de inadmisibilitate nr. 42 din 06 aprilie 2023 a constatat că, prin termenul „grav”, legislatorul a limitat marja discreționară a Comisiei de evaluare la evaluarea integrității etice a candidaților. Criteriul îi permite Comisiei să decidă nepromovarea candidatului doar dacă a constatat încălcări ale regulilor de etică și de conduită profesională de o gravitate ridicată. Acest fapt presupune că candidatul poate pune în discuție gravitatea încălcărilor constatate de Comisie în fața completului special al Curții Supreme de Justiție, care în cele din urmă poate aprecia caracterul „grav” al abaterii constatate în funcție de circumstanțele particulare ale cauzei. Raționamentele sunt aplicabile, mutatis mutandis, în cazul termenilor „reprobabile” și „inexplicabile” din articolul 8 alin.(2) lit. a) din Lege.

La parag. 123 din decizia de inadmisibilitate nr. 42 din 06 aprilie 2023 a indicat că pentru ca Consiliul să-și exercite atribuțiile constituționale de asigurare a numirii, transferării, detașării, promovării în funcție și aplicarea de măsuri disciplinare față de judecători (a se vedea articolul 123 din Constituție), legislatorul a stabilit că în calitate de membri ai acestui organ constituțional trebuie să fie alese persoane (judecători și non-judecători) cu o înaltă reputație profesională și integritate personală verificată de Comisia de evaluare în ultimii 15 ani. Prin urmare, Curtea Constituțională a considerat rezonabilă decizia legislatorului de a stabili o perioadă extinsă de verificare a integrității financiare a candidaților.

La fel, Curtea Constituțională în decizia de inadmisibilitate nr. 42 din 06 aprilie 2023 la parag. 123, cu privire la textul „dubii serioase” din articolul 13 alin.(5) din Legea nr.26, a constatat că textul criticat instituie un standard de probă aplicabil procedurii de evaluare. Astfel, atunci când Comisia de evaluare trebuie să decidă cu privire la integritatea unui candidat, ea trebuie să constate dacă există sau nu dubii serioase cu privire la respectarea criteriilor de integritate etică și financiară de către candidat, stabilite de articolul 8 din Lege.

Curtea Constituțională a reținut că definirea standardelor de probă implică în mod inevitabil utilizarea unor texte flexibile. În acest caz, standardul de probă stabilit de legislator urmărește să ghideze Comisia de evaluare la aprecierea rezultatelor evaluării.

De asemenea, legea obligă Comisia de evaluare să emită o decizie motivată, care trebuie să cuprindă faptele relevante, motivele și concluzia Comisiei cu privire la promovarea sau nepromovarea. Mai mult, legea îi permite candidatului să pună în discuție existența unor dubii serioase cu privire la respectarea de către acesta a criteriilor de integritate etică și financiară în fața completului special al Curții Supreme de Justiție.

Astfel, Completul special al Curții Supreme de Justiție reține că, deși marja de apreciere a Comisiei în ce privește „dubiile serioase” nu este nelimitată (concluziile trebuie să se bazeze pe date obiective), ea este destul de largă. Eventualele riscuri în raport cu beneficiile, în cazul neadmiterii unui candidat, deși

integru, însă care nu a fost în stare să înlăture anumite dubii în privința sa, sunt cu mult mai mici decât în situația în care este admis un candidat neintegru din considerentul că orice dubiu ar trebui să fie interpretat în favoarea persoanei. Această stare e determinată atât de interesul general sporit față de procesul de preselecție în CSM, cât și de eventuala interferență redusă în drepturile subiecților supuși evaluării, spre deosebire de consecințele vettingului propriu-zis.

Cu referire la fondul cauzei, Completul de judecată special constată că prin decizia nr. 47 din 31 iulie 2023 cu privire la candidatura Anei Tîpa, candidată la funcția de membru în Consiliul Superior al Magistraturii, în temeiul art. 8 alin. (1), (2) lit. c), alin. (4) lit. a) și alin. (5) lit. b) și art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022, Comisia a decis că candidata nu întrunește criteriile de integritate întrucât s-au constatat dubii serioase cu privire la respectarea de către candidată a criteriilor de integritate etică și financiară și, astfel, nu promovează evaluarea, fiind invocată nerespectarea regimului juridic al declarării averii și a intereselor personale; nedepunerea declarațiilor pentru anii 2014 - 2016 și omisiuni din declarații anuale.

Potrivit art. 8 alin. (1), alin. (2) lit. c), alin. (4) lit. a) și alin. (5) lit. b) din Legea privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 26 din 10 martie 2022, în sensul prezentei legi, evaluarea integrității candidaților constă în verificarea integrității etice și a integrității financiare a acestora.

Se consideră că un candidat corespunde criteriului de integritate etică dacă nu a încălcat regimul juridic al declarării averii și intereselor personale, al conflictelor de interese, al incompatibilităților, al restricțiilor și/sau al limitărilor.

Se consideră că un candidat corespunde criteriului de integritate financiară dacă averea candidatului a fost declarată în modul stabilit de legislație.

Pentru evaluarea integrității financiare a candidatului, Comisia de evaluare verifică respectarea de către candidat a regimului juridic al declarării averii și intereselor personale.

Cu referire la nerespectarea regimului juridic al declarării averii și a intereselor personale și nedepunerea declarațiilor pentru anii 2014 – 2016, Comisia de evaluare a reținut că potrivit informațiilor furnizate de Autoritatea Națională de Integritate, candidata a depus declarații cu privire la venituri și proprietate/avere și interese personale pentru anii 2012, 2013, 2017, 2018 și 2020, dar nu a depus declarații pentru anii 2014, 2015, 2016 și 2019.

În răspunsul la întrebările scrise ale Comisiei referitoare la nedepunerea declarațiilor anuale pentru anii 2014, 2015 și 2016, candidata a indicat că nu a depus declarații anuale pentru acei ani deoarece s-a aflat în concediu de maternitate și ulterior, în concediu de îngrijire a copilului. Iar, la câteva zile după ce a revenit în funcție, s-a adresat responsabilului din secția resurse umane a instanței unde activa și a solicitat eliberarea unei chei electronice în vederea depunerii declarației de avere și interese personale și după expirarea termenului de 30 de zile, când a solicitat din nou eliberarea cheii electronice, i s-a recomandat să depună doar o declarație anuală pentru 2017. Candidata a declarat că în acea perioadă declarațiile anuale puteau fi depuse doar electronic, iar din cauza fluctuațiilor personalului

instanțelor, grefierii au avut parte de mai puțină atenție și exigență în depunerea declarațiilor de avere și interese personale decât judecătorii.

Potrivit art. 5 din Legea privind declararea și controlul veniturilor și al proprietății persoanelor cu funcții de demnitate publică, judecătorilor, procurorilor, funcționarilor publici și a unor persoane cu funcție de conducere nr. 1264 din 19 iulie 2002, în vigoare până la data de 01 august 2016, subiecții declarării, menționați la art.3, sînt obligați, în condițiile prezentei legi, să își declare veniturile și proprietatea.

Conform art. 3 alin. (1) lit. f) din Legea sus citată, subiecți ai declarării veniturilor și a proprietății sînt funcționarii publici, inclusiv cei cu statut special.

Iar, potrivit anexei nr. 1 a Legii nr. 158 din 04 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, secretariatele instanțelor judecătorești fac parte din autoritățile publice care cad sub incidența Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

Conform art. 6 alin. (5) din Legea privind declararea averii și a intereselor personale nr. 133 din 17 iunie 2016, subiectul declarării care, în conformitate cu legislația în vigoare, are raporturile de muncă sau de serviciu suspendate depun declarația în termen de 30 de zile după reîncadrarea în funcție, indicînd în declarație veniturile obținute împreună cu membrii de familie, concubinul/concubina lui pe parcursul întregii perioade nedeclarate, de asemenea bunurile deținute și interesele personale menționate la art.4 alin.(1) lit. b)–m) la data depunerii declarației.

Prin urmare, ținînd cont de normele legale relevante situației, Comisia a conchis că Ana Tipa avea obligația să depună o declarație de avere și interese personale nu mai tîrziu de 30 de zile de la data revenirii din concediul pentru îngrijirea copilului, adică nu mai tîrziu de 03 mai 2017, însă contrar acestei obligații, candidata, în luna martie 2018, a depus doar declarația anuală pentru 2017. Mai mult, candidata a confirmat că nu a depus declarația pentru perioada 2014 – 2016, din motiv că i s-a recomandat să depună doar o declarație anuală pentru 2017 pe motiv că din cauza fluctuațiilor personalului instanțelor, grefierii au avut parte de mai puțină atenție și exigență în depunerea declarațiilor de avere și interese personale decât judecătorii.

Comisia a avut rezerve față de argumentul reclamantei precum că a urmat recomandarea unui angajat al instanței de a depune doar declarația sa anuală pentru 2017, or prevederile art. 5 alin. (1) și (4) din Legea privind declararea averii și a intereselor personale nr. 133 din 17 iunie 2016 prevede că declarația de avere și interese personale reprezintă un act personal și irevocabil al subiectului declarării, depus sub formă de document electronic pe propria răspundere, iar responsabilitatea pentru depunerea în termen a declarației, precum și pentru veridicitatea și deplinătatea informațiilor o poartă persoana care o depune.

Cu referire la nedeținerea declarației anuale pentru 2019, Comisia de evaluare a reținut că nu există nicio înregistrare a unei declarații anuale pentru 2019 depuse de către Ana Tipa, care a declarat că între 17 martie 2020 și 16 mai 2020, Republica Moldova s-a aflat în carantină din cauza pandemiei COVID-19 și deoarece stick-ul de memorie cu semnătura electronică era la locul de muncă, nu a

putut depune declarația pentru anul 2019 până la data de 31 martie 2020. Iar, după 16 mai 2020, când s-a întors la muncă, a încercat de mai multe ori să depună declarația anuală, dar nu a reușit și că a aflat despre lipsa declarației anuale pentru 2019, doar când i s-a solicitat să prezinte declarația pentru ultimii cinci ani în cadrul evaluării. La audiere, candidata a confirmat că nu a primit o confirmare electronică că declarația anuală a fost primită, lucru pe care l-a considerat o eroare de sistem, însă nu a verificat registrul declarațiilor de avere și interese, inclus pe platforma declarațiilor de pe pagina web a ANI pentru a vedea dacă declarația anuală a fost depusă.

Comisia de evaluare a menționat că după audiere, a primit informații de la Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică referitoare la înregistrarea accesărilor efectuate de Ana Tipa pe platforma ANI, potrivit cărora în anul 2020, înregistrările au indicat o singură logare a candidatei, la 29 martie 2020 și nu au fost înregistrate conectări în luna mai 2020.

Conform art. 6 alin. (1) – (3) din Legea privind declararea averii și a intereselor personale nr. 133 din 17 iunie 2016, declarația se depune anual, până în data de 31 martie, indicându-se veniturile obținute de către subiectul declarării împreună cu membrii de familie, concubinul/concubina lui în anul fiscal precedent, de asemenea bunurile deținute și interesele personale prevăzute la art.4 alin.(1) lit. b)–m) la data depunerii declarației.

Semnarea declarației în formă electronică se face prin utilizarea semnăturii electronice emise în condițiile legii. Semnăturile electronice se vor elibera subiecților declarării cu titlu gratuit, în modul stabilit de Guvern.

Declarația în formă electronică se consideră recepționată de Autoritatea Națională de Integritate dacă subiectul declarării primește recipisa electronică de confirmare a acceptării acesteia, conform anexei nr.3.

Prin urmare, Comisia de evaluare a reținut că Ana Tipa nu a depus declarația anuală pentru 2019, or declarația în formă electronică se consideră recepționată de Autoritatea Națională de Integritate dacă subiectul declarării primește recipisa electronică de confirmare a acceptării acesteia, circumstanță ce nu se atestă la caz.

Mai mult, Comisia a respins argumentul reclamantei că acest fapt a fost imposibil din cauza că dispozitivul securizat de creare a semnăturii electronice al Anei Tipa era la locul de muncă, or, informațiile oferite de Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică indică o singură logare a candidatei pe platforma ANI, la data de 29 martie 2020. Iar, argumentul reclamantei, precum că a indicat cu aproximație data de 16 mai 2020, ca fiind data accesării platformei ANI, nu este unul plauzibil, în contextul în care Ana Tipa a avut obligația de a depune declarația pentru anul 2019 până la data de 31 martie 2020 și această pretinsă accesare nu este confirmată prin informația oferită de Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică.

Cu referire la omisiunile din declarații anuale, ce se referă la nedeclararea a zece conturi bancare ale soțului în declarațiile sale anuale pentru 2012 și 2013, nedeclararea donației de 4.000 euro de la tatăl ei în declarația sa anuală pentru 2013 și nedeclararea a trei dintre conturile sale bancare în declarația sa anuală pentru

2020, Comisia de evaluare a reținut că în fiecare caz, candidata nu a interpretat corect prevederile legale pertinente, fapt care l-a recunoscut la audiere. Astfel, conținutul conturilor bancare omise, a fost declarat ca salariu sau economii și nu a ascuns nimic, iar personalul instanței a informat-o că nu trebuie să declare donația, ci doar bunul pe care l-a achiziționat în cele din urmă cu acești bani. Inițial, Ana Tipa a comunicat că nu a declarat conturile bancare sau veniturile soțului său deoarece nu cunoștea că el avea conturi bancare și că acesta refuza să-i furnizeze informații despre veniturile sale.

Comisia de evaluare a mai indicat că reclamanta a susținut că donația în sumă de 4.000 euro de la tatăl ei a fost inclusă în suma de 10.000 euro primită de la soțul ei în cadrul procedurilor de divorț și că, prin declararea contului bancar și a soldului contului bancar în care a fost depusă plata de 10.000 euro în declarația sa anuală pentru 2020, a declarat efectiv donația în sumă de 4.000 euro de la tatăl ei.

Conform art. 4 alin. (1) lit. a) din Legea privind declararea și controlul veniturilor și al proprietății persoanelor cu funcții de demnitate publică, judecătorilor, procurorilor, funcționarilor publici și a unor persoane cu funcție de conducere nr. 1264 din 19 iulie 2002, în vigoare până la data de 01 august 2016, persoanele menționate la art.3 declară veniturile obținute împreună cu membrii familiei pe parcursul perioadei de declarare.

Iar, potrivit art. 2 din legea precitată, membru de familie este soț/soție, copii minori și persoane aflate la întreținere.

Conform art. 6 al Legii nr. 1264 din 19 iulie 2002, în vigoare până la data de 01 august 2016, declarația cu privire la venituri și reprezintă un act personal și irevocabil, care se face în scris, pe propria răspundere a declarantului, și care poate fi rectificată doar în condițiile art.10 alin.(2).

Respectiv, Comisia a respins ca neîntemeiat argumentul reclamantei precum că nu a declarat donația de 4.000 euro de la tatăl ei în declarația sa anuală pentru 2013, invocând că personalul instanței a informat-o că nu trebuie să declare donația, ci doar bunul pe care l-a achiziționat cu acești bani. Or, în temeiul Legii nr. 1264 din 19 iulie 2002 privind declararea și controlul veniturilor și al proprietății persoanelor cu funcții de demnitate publică, judecătorilor, procurorilor, funcționarilor publici și a unor persoane cu funcție de conducere, Ana Tipa, în virtutea funcției pe care o deținea la acel moment, urma să declare toate veniturile obținute în perioada de referință. Iar, la art. 2 al legii nominalizate, în vigoare în perioada de referință, venitul este definit ca fiind orice spor, adaos sau majorare a patrimoniului, indiferent de sursa de proveniență, exprimat în drepturi patrimoniale sau în orice alt folos patrimonial, obținut de subiectul declarării sau de membrii familiei acestuia în perioada de referință atât în țară, cât și în străinătate.

Subsecvent, Comisia a respins argumentul reclamantei precum că persoana ce se ocupa de colectarea declarațiilor este responsabilă de nedeclararea completă a veniturilor pe care le-a obținut Ana Tipa în perioada de referință, or declarația cu privire la venituri și proprietate se face în scris, pe propria răspundere a declarantului, iar persoanele responsabile de colectarea declarațiilor verifică doar

respectarea condițiilor de formă ale declarațiilor, potrivit art. 10 alin. (1) din Legea nr. 1264 din 19 iulie 2002.

Mai mult, admiterea unei interpretări eronate a legii, confirmată de candidată în cadrul ședinței de audiere publică în fața Comisiei de evaluare nu poate fi o argumentare a omisiunilor admise.

La fel, Comisia a respins argumentul reclamantei precum că donația în sumă de 4.000 euro de la tatăl ei a fost inclusă în suma de 10.000 euro primită de la soțul ei în cadrul procedurilor de divorț și că, prin declararea contului bancar și a soldului contului bancar în care a fost depusă plata de 10.000 euro în declarația sa anuală pentru 2020, a declarat efectiv donația în sumă de 4.000 euro de la tatăl ei.

Or, obligația de a declara donația nominalizată a apărut la data primirii acestei donații și urma a fi declarată pentru acea perioadă de referință.

Prin urmare, Completul de judecată special conchide că neconsecvențele și explicațiile incoerente ale candidatei cu privire la aspectele supuse evaluării au subminat credibilitatea candidatei în fața Comisiei de evaluare în ceea ce privește explicațiile sale pentru nedeținerea declarației, când a revenit la serviciu, pentru anii 2014 - 2016 și declarației sale anuale pentru 2019, cât și omisiunilor din declarațiile anuale, iar aceste circumstanțe au fost suficiente pentru ca Comisia de evaluare să constate existența unor dubii serioase privind conformitatea candidatei cu cerințele prevăzute la art.8 din Legea nr. 26 din 10 martie 2022.

În aceeași ordine de idei, Completul de judecată special respinge argumentul reclamantei Anei Tipa precum că nedeținerea a zece conturi bancare ale soțului în declarațiile sale anuale pentru 2012 și 2013 se datorează faptului că fostul soț nu i-a comunicat despre existența acestora, or aceasta a avut posibilitatea ca la depunerea declarațiilor anuale pentru acele perioade, să indice despre faptul că a declarat doar veniturile pe care le cunoaște, în special ținând cont de faptul că formularul acelor declarații conțineau rubrica „Nota”, unde declaratul putea indica orice. Iar, la întrebarea instanței de ce nu a făcut acest lucru, or, în caz contrar s-ar primi că cu bună știință a indicat că soțul său nu ar fi avut careva venituri, reclamanta nu a putut să explice de ce a procedat anume așa.

Subsecvent, Completul special de judecată își exprimă îngrijorarea profundă, care doar amplifică dubiile în privința candidatei, cu referire la copia certificatului de confirmare eliberat la 25 septembrie 2023 de către administratorul SRL „Artur-Protect Plus”, potrivit căruia: *”La 15 ianuarie 2013 în caserie a fost achitată suma de 64000 lei, de un domn care a fost însoțit de Bîdru Alexandru, prezentându-se ca fiind socrul acestuia”* (f.d. 211 vol. I). Or, acest certificat prezintă suspiciuni de veridicitate a informației pe care o conține, ținând cont de perioada care a trecut de la momentul achitării acestei sume până la data eliberării copiei actului prezentat instanței (circa 10 ani). În mod normal, o persoană (în speță, angajatul din cadrul companiei care a recepționat plata, dacă acesta mai activează în prezent) nu poate reține o perioadă îndelungată un detaliu atât de nesemnificativ, decât doar dacă acesta nu s-ar asocia cu vreun eveniment extraordinar, care l-ar face să memorizeze mai multe detalii specifice cazului.

Astfel, Completul de judecată special reține că reclamanta nu a prezentat pe parcursul procedurii de evaluare, dar nici în fața instanței de judecată probe care ar răsturna situația constatată de către Comisia de evaluare sau alte circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării de către candidată. Or, la examinarea contestației, completul special nu trebuie să reevalueze circumstanțele evaluate deja de Comisie, ci să se pronunțe doar asupra faptului dacă au apărut circumstanțe noi, care puteau conduce la promovarea evaluării de către candidat, însă nu au fost examinate anterior în procesul de evaluare.

Completul de judecată special relevă că potrivit art. 14 alin. (8) din Legea privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 26 din 10 martie 2022, în vigoare la moment, la examinarea cererii de contestare a deciziei Comisiei de evaluare, completul de judecată special din cadrul Curții Supreme de Justiție poate adopta una dintre următoarele decizii:

a) respingerea cererii de contestare;

b) admiterea cererii de contestare și dispunerea reevaluării candidaților care nu au promovat evaluarea, dacă constată că, în cadrul procedurii de evaluare, Comisia de evaluare a admis unele erori procedurale grave, care afectează caracterul echitabil al procedurii de evaluare, și că există circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării de către candidat.

Prin urmare, ținând cont de normele legale precitate și de faptul că obiect al prezentei acțiuni îl constituie decizia Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 47 din 31 iulie 2023 cu privire la nepromovarea evaluării de către candidata Ana Tipa, Completul de judecată special menționează că, la caz, urmează să verifice dacă în cadrul procedurii de evaluare au fost admise erori procedurale grave de către Comisia de evaluare, care afectează caracterul echitabil al procedurii de evaluare și existența unor circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării de către candidată.

Or, la examinarea prezentei cereri de contestare, Completul de judecată special nu are dreptul să depășească limitele acesteia și împuternicirile oferite de legiuitor la examinarea cererii de contestare a deciziei Comisiei de evaluare, stabilite în mod imperativ la art. 14 alin. (8) din Legea privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 26 din 10 martie 2022, în temeiul Hotărârii Curții Constituționale nr. 5 din 14 februarie 2023 privind excepțiile de neconstituționalitate a unor prevederi din Legea nr.26 din 10 martie 2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor.

Completul special de judecată relevă că, în pct. 81 din Hotărârea nr. 5 din 14 februarie 2023 privind excepțiile de neconstituționalitate a unor prevederi din Legea nr.26 din 10 martie 2022, Curtea Constituțională a stabilit că legea trebuie să prevadă un remediu în cazurile în care candidatului nu i-au fost asigurate drepturile procedurale în cadrul procedurii de evaluare. În funcție de eventualele

carențe procedurale admise la etapa evaluării, de natura dreptului procedural afectat, precum și de circumstanțele particulare ale cauzei, Curtea reține că neasigurarea unui drept procedural poate fi considerată o problemă centrală a litigiului.

În aprecierea sa, la pct. 78 din Hotărârea nr. 5 din 14 februarie 2023, Curtea Constituțională verificând dacă dispozițiile contestate urmăresc realizarea unui scop legitim, a reținut că în nota informativă la proiectul de Lege nu se regăsește niciun argument cu privire la necesitatea limitării controlului judiciar al deciziilor Comisiei de evaluare. Totuși, din opinia prezentată de autorități și din conținutul textului contestat, Curtea a dedus că legislatorul a urmărit să evite situațiile de anulare a deciziilor Comisiei de evaluare din cauza încălcării unor reguli de procedură nesemnificative, iar pe de altă parte, pentru a asigura celeritatea soluționării contestațiilor pentru a avea mai repede un Consiliu Superior al Magistraturii funcțional. Curtea a reținut că aceste scopuri legitime pot fi încadrate în obiectivele generale ale ordinii publice și garantării autorității și imparțialității justiției, stabilite de articolul 54 alin.(2) din Constituție.

Verificând dacă dispozițiile contestate îi permit colegiului special al Curții Supreme de Justiție să „examineze suficient” problemele centrale ale eventualelor litigii, Curtea Constituțională a admis că dispozițiile contestate sunt apte să realizeze obiectivul urmărit de legislator, i.e. să evite situațiile de anulare a deciziilor Comisiei de evaluare din cauza încălcării unor reguli de procedură nesemnificative.

În acest context, Completul de judecată reține că potrivit art. 12 alin.(4) din Legea nr. 26 din 10 martie 2022, candidatul are următoarele drepturi:

- a) să participe la ședințele Comisiei de evaluare și să dea explicații verbale;
- b) să fie asistat de un avocat sau de un avocat stagiar pe parcursul procedurii de evaluare;
- c) să ia cunoștință de materialele evaluării, cu cel puțin 3 zile până la audiere;
- d) să prezinte, în formă scrisă, date și informații suplimentare pe care le consideră necesare în vederea înlăturării suspiciunilor privind integritatea sa, dacă a fost în imposibilitatea de a le prezenta anterior;
- e) să conteste decizia Comisiei de evaluare.

Completul de judecată special reține că noțiunea „drepturi și obligații cu caracter civil” nu poate fi interpretată doar printr-o referință la dreptul intern al statului pârât; este vorba de o noțiune „autonomă”, care reiese din Convenție. Art. 6 § 1 se aplică indiferent de calitatea părților, de natura legislației ce reglementează modul de stabilire a „contestației” (lege civilă, comercială, administrativă etc.) și de autoritatea competentă să o soluționeze (instanță de drept comun, organ administrativ etc.) [Georgiadis împotriva Greciei, pct. 34; Bochan împotriva Ucrainei (nr. 2) (MC), pct. 43; Naït-Liman împotriva Elveției (MC), pct. 106]

Aplicabilitatea art. 6 § 1 în materie civilă depinde, în primul rând, de existența unei „contestații” (în limba engleză, „dispute”). În plus, trebuie să se întemeieze pe un „drept” care să poată fi pretins, cel puțin în mod credibil, recunoscut în dreptul intern, indiferent dacă acest drept este sau nu protejat de Convenție. Trebuie

să fie vorba despre o contestație reală și serioasă, care poate privi atât existența însăși a dreptului, cât și întinderea sa sau modalitățile sale de exercitare. În sfârșit, rezultatul procedurii trebuie să fie în mod direct decisiv pentru dreptul „civil” în cauză, o legătură foarte slabă ori consecințe îndepărtate nefiind suficiente pentru ca art. 6 § 1 să fie aplicabil [Regner împotriva Republicii Cehe (MC), pct. 99; Károly Nagy împotriva Ungariei (MC), pct. 60; Naït-Liman împotriva Elveției (MC), pct. 106]

Prin urmare, Completul de judecată special conchide că prin prisma art. 6 § 1 CEDO, a Hotărârii Curții Constituționale nr. 5 din 14 februarie 2023 și articolul 12 alin.(4) din Legea nr. 26 din 10 martie 2022, pentru a stabili dacă în cadrul procedurii de evaluare, Comisia de evaluare a admis unele erori procedurale grave, care afectează caracterul echitabil al procedurii de evaluare, urmează a fi verificat faptul dacă reclamantei Ana Tipa i-au fost respectate drepturile procedurale prevăzute de lege specială.

Astfel, la caz se atestă că Ana Tipa a participat la ședințele Comisiei de evaluare și a oferit explicații verbale; a avut posibilitate să prezinte, în formă scrisă, date și informații suplimentare pe care le consideră necesare în vederea înlăturării suspiciunilor privind integritatea sa, dacă a fost în imposibilitatea de a le prezenta anterior, inclusiv a prezentat acte și în instanța de judecată, și a avut posibilitatea de a contesta decizia Comisiei de evaluare, iar în instanța de judecată a fost asistată de 2 avocații.

Mai mult, Ana Tipa a fost informată despre dreptul de a face cunoștință cu materialele dosarului administrativ, drept de care reclamanta a făcut uz la data de 18 iulie 2023, în circumstanțele în care audierile publice s-au desfășurat la data de 19 iulie 2023, prin urmare i-a fost respectat dreptul candidatei de a se familiariza cu toate materialele adunate de Comisie, care au fost luate în considerare la adoptarea deciziei contestate.

Prin urmare, Completul de judecată special conchide că Ana Tipa a beneficiat și a valorificat drepturile prevăzute în mod exhaustiv de articolul 12 alin.(4) din Legea nr. 26 din 10 martie 2022.

Reclamanta a invocat că prin decizia Comisiei de evaluare nr. 47 din 31 iulie 2023 i-a fost încălcat dreptul de a participa la concursul pentru selectarea candidatului la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii din partea Parlamentului.

Completul de judecată special relevă că dreptul de a participa la concursul pentru selectarea candidatului la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii din partea Parlamentului nu este unul absolut.

Conform art. 3 alin. (3) din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii nr. 947 din 19 iulie 1996, șase membri ai Consiliului Superior al Magistraturii, care nu fac parte din rândul judecătorilor, sunt selectați în mod deschis și transparent de către Comisia juridică, numiri și imunități, în baza unui concurs public, și sunt numiți prin hotărârea Parlamentului cu votul a trei cincimi dintre deputații aleși. Modul de organizare a concursului se stabilește de Parlament. Concursul se organizează până la expirarea mandatului membrilor numiți anterior

și constă din examinarea dosarelor și audierea candidaților în ședință publică. Comisia juridică, numiri și imunități întocmește avize argumentate pentru fiecare candidat selectat și propune Parlamentului numirea acestora.

Potrivit art. 3 alin. (3¹) din Legea citată mai sus, candidații la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii prevăzuți la alin.(3) sunt supuși evaluării integrității de către Comisia independentă de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, constituită în baza legii. Decizia comisiei se include în dosarul candidatului. Candidatul care nu a promovat evaluarea nu poate fi inclus în buletinul de vot.

Potrivit art. 3¹ alin. (1¹) – (2) din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii nr. 947 din 19 iulie 1996, în funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii care nu face parte din rândul judecătorilor poate fi aleasă persoana care întrunește următoarele condiții: a) are înaltă reputație profesională; b) are integritate personală; c) are experiență în domeniul dreptului sau al științelor politice, economiei, psihologiei de cel puțin 10 ani; d) nu activează, la momentul depunerii cererii, în cadrul organelor puterii legislative, executive sau judecătorești; e) nu este afiliată politic.

Dosarul de participare al candidatului conține: a) curriculum vitae; b) scrisoare de motivare; c) platforma care include principalele obiective pe care le va urmări dacă va fi ales membru al Consiliului Superior al Magistraturii; d) decizia Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor.

Prin urmare, dreptul de a participa la concursul pentru selectarea candidatului la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii este condiționată de întrunirea cumulativă a anumitor condiții stabilite exhaustiv de Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii nr. 947 din 19 iulie 1996.

Mai mult, prin depunerea dosarului personal și menținerea în continuare a intenției de a participa la concursul pentru alegerea în funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii, manifestată inclusiv prin prezentarea în fața Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, reclamanta în mod benevol a acceptat consecințele unei decizii eventual nefavorabile a Comisiei de evaluare.

Cu privire la pretinsa încălcare a articolului 39 din Constituție, Curtea Constituțională în decizia de inadmisibilitate nr. 42 din 06 aprilie 2023, a reținut că alineatul (2) al acestui articol îi garantează oricărui cetățean, potrivit legii, accesul la o funcție publică. Totuși, utilizarea textului „potrivit legii” din acest articol presupune că legislatorul poate stabili condiții de accedere într-o funcție publică. Această competență a legislatorului trebuie recunoscută, având în vedere că integritatea administratorilor publici joacă un rol esențial. Mai ales în cazul funcțiilor publice de care depinde bunăstarea națiunii, persoanele care vor să le ocupe trebuie să demonstreze că îndeplinesc standarde înalte în materie de integritate. Din acest motiv, Constituția îi permite legislatorului să stabilească

condiții de accedere într-o funcție publică care să asigure că procedurile de recrutare și de verificare a candidaților vor urmări identificarea persoanelor care se potrivesc cel mai bine pentru realizarea acestui deziderat (HCC nr.6 din 10 aprilie 2018, § 70).

Potrivit Comisiei de la Veneția, contestarea deciziei Comisiei de evaluare nu ar trebui să suspende alegerea/numirea membrilor Consiliului și nu va anula faptul că concursul a condus la un rezultat (a se vedea Opinia comună a Comisiei de la Veneția și a Directoratului General pentru Drepturile Omului și statul de drept (DGI) al Consiliului Europei privind unele măsuri legate de selecția candidaților la funcțiile administrative în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative, CDL-AD(2021)046, § 38).

La pct. 142 din decizia de inadmisibilitate nr. 42 din 06 aprilie 2023, Curtea Constituțională a indicat că împărtășește opinia Comisiei menționată mai sus și consideră că interesul finalizării procedurii de alegere a membrilor judecătorești ai Consiliului și interesul funcționalității organului-garant al independenței autorității judecătorești au o pondere mai mare decât interesele candidaților nepromovați.

Totodată, Completul de judecată special consideră neîntemeiate argumentele reclamantei precum că excluderea din cursa de alegeri în organele de autoadministrare judecătorească pentru unele încălcări nu este o măsură necesară, iar decizia contestată nu reflectă scopul legitim și motivarea adoptării Legii nr.26 din 10 martie 2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, din considerentele expuse anterior.

La fel, Completul de judecată special consideră neîntemeiate argumentele reclamantei Ana Tipa precum că Comisia de evaluare a încălcat principiul contradictorialității.

Conform art. 22 Cod administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sînt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor. Faptele deja cunoscute autorităților publice sau instanțelor de judecată competente, faptele general notorii și faptele prezumate în virtutea prevederilor legale nu necesită a fi probate, pînă la proba contrarie.

Potrivit art. 85 alin. (3) din Codul administrativ, autoritatea publică trebuie să stabilească din oficiu aspectele de fapt ale cazului care face obiectul procedurii, fără a se limita la dovezile și afirmațiile participanților. Pentru aceasta, autoritatea publică stabilește scopul investigațiilor necesare și felul acestora.

În acest context, completul de judecată special subliniază că potrivit art. 10 alin. (2) – (3) din Legea privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 26 din 10 martie 2022, Comisia de evaluare și secretariatul acesteia au acces gratuit și în timp real la sisteme informaționale care conțin date necesare pentru realizarea mandatului său, și anume pentru evaluarea integrității etice și a integrității financiare a candidaților, în condițiile legislației privind schimbul de

date și interoperabilitatea, cu excepția informației care cade sub incidența prevederilor Legii nr.245/2008 cu privire la secretul de stat.

În procesul de evaluare a integrității candidaților, Comisia de evaluare are dreptul să solicite de la persoanele fizice și juridice de drept public sau privat, inclusiv de la instituțiile financiare, documentele și informația necesare pentru realizarea evaluării. Informațiile solicitate se prezintă Comisiei de evaluare gratuit, inclusiv în format electronic, în termen de cel mult 10 zile de la data solicitării.

Totodată, alin. (7) din norma legală precitată, stabilește în mod expres că în scopul elucidării unor neclarități depistate, Comisia de evaluare poate solicita, la orice etapă a procedurii de evaluare, date și informații suplimentare de la candidații evaluați.

Iar, conform art. 2 punct. 1 lit. d) din Regulamentul de evaluare al Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, în temeiul Legii nr. 26/2022, adoptat la ședința Comisiei de evaluare din 02 mai 2022, una din principalele etape ale evaluării sunt întrebările și solicitările de trimitere a documentelor candidaților în măsura în care este necesar pentru a elucidă problemele de integritate etică și financiară. Candidații urmează să răspundă în termenul stabilit de Comisie.

Completul de judecată special relevă că din normele legale precitate, se deduce că în cazul depistării unor neclarități Comisia de evaluare poate solicita, la orice etapă a procedurii de evaluare, date și informații suplimentare de la candidat, pentru a înlătura dubiile serioase care au apărut în fața Comisiei de evaluare.

Astfel, chestionarul privind integritatea etică expediat de Comisie la 12 mai 2023 a rămas necompletat de către reclamantă, iar la 18 mai 2023 Comisia de evaluare a solicitat completarea și depunerea declarației, care a fost prezentată de reclamantă la 25 mai 2023.

La 16 iunie 2023 Comisia a transmis o solicitare de clarificare a informațiilor, care conținea 7 întrebări, inclusiv 51 subîntrebări și 37 solicitări adiționale de documente, la care reclamanta a răspuns la 21 iunie 2023. Iar, la 28 iunie 2023, Comisia de evaluare a trimis a doua rundă de 10 întrebări, inclusiv 20 subîntrebări, și 9 solicitări de documente suplimentare, pentru a elucidă unele aspecte care au apărut în cadrul evaluării, la care a răspuns la 06 iulie 2023.

Audierea în ședință publică a reclamantei a avut loc la data de 19 iulie 2023, iar la 28 iulie 2023, Comisia de evaluare a transmis o solicitare post-audiere de clarificare a informațiilor, ce conținea o întrebare și 2 subîntrebări, iar candidata a răspuns la 29 iulie 2023.

Prin urmare, Completul de judecată special conchide că din acțiunile Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor se deduce că aceasta a încercat să obțină informații relevante inclusiv de la candidată, pentru a elucidă aspectele care au apărut în timpul evaluării acesteia. Iar, această solicitare de acte suplimentare de la candidată nu poate fi interpretată ca o încălcare a principiului

contradictorialității, or contrar din acțiunile Comisiei se deduce o respectare a acestui principiu.

La caz, se reține că dubiile care ar fi apărut în fața Comisiei de evaluare vis-a-vis de integritatea candidatei au fost expuse în întrebările și subîntrebările formulate de Comisia independentă de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor în cadrul rundelor de întrebări, audierilor publice și solicitarea post-audiere.

Completul de judecată special consideră neîntemeiate argumentele reclamantei Ana Tipa precum că Comisia de evaluare a adoptat o decizie nemotivată, fără indicarea temeiului de drept corelat cu circumstanțele de fapt, cu încălcarea principiului proporționalității, invocând că promovarea evaluării constituie un act administrativ individual obligatoriu, dar nu discreționar, or noțiunea de „dubiu serios” reprezintă concept juridic nedefinit și nu oferă discreție.

Or, la caz, decizia Comisiei de evaluare nr. 47 din 31 iulie 2023 adoptată în privința reclamantei cuprinde elementele esențiale ale deciziei indicate la art. 13 alin. (2) din Legea privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 26 din 10 martie 2022, și anume: faptele relevante, motivele și concluzia comisiei cu privire la promovarea sau nepromovarea evaluării.

Completul de judecată special respinge și argumentul reclamantei precum că constatările și concluziile Comisiei de evaluare contravin principiului egalității și nediscriminării, invocând că în alte decizii, Comisia de evaluare deși a constatat aspecte financiare care puteau genera dubii, totuși aceasta nu a avut dubii serioase cu privire la niciun aspect privind integritatea etică a candidatului conform prevederilor art. 8 alin. (1) și (2) din Legea nr. 26/2022.

Completul de judecată special învederează că potrivit art. 23 alin. (2) din Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să trateze în mod egal persoanele aflate în situații similare. Mai mult, nedepunerea declarațiilor anuale a constituit motiv pentru respingerea unor candidați în procesul de evaluare extraordinară pentru funcții de conducere în organele de autoadministrare ale judecătorilor, în special atunci când declarațiile care nu au fost depuse acopereau mai mulți ani.

Totodată, instanța de judecată menționează că deciziile invocate de reclamantă care ar demonstra tratamentul diferit nu se referă la situații similare, or fiecare decizie conține aprecierea Comisiei de evaluare referitor la circumstanțe de fapt distincte de cele care au fost reținute în decizia adoptată referitor la integritatea reclamantei.

Astfel, Comisia a explicat prin ce s-ar argumenta că situațiile de fapt sunt diferite, și anume:

- o candidată a recunoscut existența erorii și această eroare nu era în beneficiul candidatei sau al soțului ei;
- o candidată a reușit să demonstreze proveniența mijloacelor bănești și modul de utilizare a acestora;

- deși o candidată nu a declarat anumite conturi bancare, acestea erau inactice, iar candidata a recunoscut eroarea admisă în acest sens;

- Comisia a constatat că conturile bancare nedeclarate de către un candidat erau inactice, nu se refereau la tranzacții suspecte, iar toate veniturile candidatului au fost declarate, astfel că, candidatul nu a avut nici o intenție de a ascunde aceste conturi bancare.

Ținând cont de cele reținute supra, Completul de judecată special relevă că, în litigiu dedus judecării, nu se regăsesc temeiuri legale de a anula decizia Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 47 din 31 iulie 2023 cu privire la candidatura Anei Tipa.

Or, actul administrativ supus controlului judiciar este emis conform prevederilor legii, nefiind constatată existența unor circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării de către candidată, iar în cadrul procedurii de evaluare nu au fost admise erori procedurale grave de către Comisia de evaluare, care să afecteze caracterul echitabil al procedurii de evaluare, astfel că cererea de contestare depusă de Ana Tipa este neîntemeiată și urmează a fi respinsă.

În conformitate cu art. 14 alin. (6), alin. (8) lit. a), alin. (9) din Legea privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 26 din 10 martie 2022, Completul de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție, pentru examinarea contestațiilor declarate împotriva deciziilor Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor

d e c i d e:

Se respinge cererea de contestare depusă de Ana Tipa împotriva Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor privind anularea deciziei nr. 47 din 31 iulie 2023 cu privire la candidatura Anei Tipa, candidată la funcția de membru în Consiliul Superior al Magistraturii și dispunerea reluării procedurii de evaluare a candidatei.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,

judecătorul

Ion Malanciuc

judecătorii

Oxana Parfeni

Aliona Donos